Georg Wilhelm Friedrich Hegel

Fenomenologie ducha

Přeložili Jan Kuneš a Milan Sobotka
s počátečním východiskem v překladu Jana Patočky

Filosofia
Praha 2019

Obsah

PŘEDMLUVA [O vědeckém poznání] 21
I. [Vědecký úkol současnosti] 21
1. [Pravda jako vědecký systém] 21
2. [Současné vzdělání] 24
3. [Pravda jako princip a její rozvinutí] 27
II. [Vývoj vědomí k vědě] 33
1. [Pojem absolutna jako subjektu] 33
2. [Vznikání vědění] 42
3. [Vzdělání individua] 44
III. [Filosofické poznání] 49
1. [Pravda a nepravda] 49
2. [Historické a matematické poznání] 52
3. [Pojmové poznání] 56
IV. [Co se vyžaduje pro filosofické studium] 67
1. [Spekulativní myšlení] 67
2. [Genialita a zdravý lidský rozum] 72
3. [Autor a publikum] 77

I. VĚDA FENOMENOLOGIE DUCHA

ÚVOD [Záměr a metoda předloženého díla] 83

(A) VĚDOMÍ

I. SMYSLOVÁ JISTOTA - ČILI „TOTO“ A MÍNĚNÍ 97
1. [Předmět smyslové jistoty] 98
2. [Subjekt smyslové jistoty] 101
3. [Zkušenost smyslové jistoty] 102
II. VJEM - ČILI VĚC A KLAM 109
1. [Jednoduchý pojem věci] 110
2. [Rozporný vjem věci] 112
3. [Pohyb k nepodmíněné obecnosti a k říši rozvažování] 116
III. SÍLA A ROZVAŽOVÁNÍ, JEV A NADSMYSLOVÝ SVĚT 121
1. [Síla a hra sil] 123
2. [Nitro] 129
[α) Nadsmyslový svět] 129
[(1) Nitro, jev, rozvažování] 129
[(2) Nadsmyslové jako jev] 130
[(3) Zákon jako pravda jevu] 132
[β) Zákon jako rozdíl a stejnojmennost] 134
[(1) Určité zákony a obecný zákon] 134
[(2) Zákon a síla] 135
[(3) Vysvětlení] 138
[γ) Zákon čistého rozdílu, převrácený svět] 139
3. [Nekonečnost] 143
[Rekapitulace a závěr] 146

(B) SEBEVĚDOMÍ

IV. PRAVDA JISTOTY SEBE SAMA 151

1. [Sebevědomí o sobě] 152

2. [Život] 153

3. [Já a žádost] 156

A. Samostatnost a nesamostatnost sebevědomí; panství a rabství 158

1. [Dvojí sebevědomí] 159

2. [Zápas protikladných sebevědomí] 160

3. [Pán a rab] 163

[α) Panství] 163

[β) Strach] 165

[γ) Utváření] 165

B. Svoboda sebevědomí; stoicismus, skepticismus a nešťastné vědomí 167

[Úvod. Stupeň vědomí zde dosažený: myšlení] 167

1. [Stoicismus] 168

2. [Skepticismus] 171

3. [Nešťastné vědomí. (Zbožný subjektivismus)] 174

[α) Měnlivé vědomí] 174

[β) Podoba neměnného] 175

[γ) Sjednocení skutečného se sebevědomím] 177

[(1) Čisté vědomí, mysl, zbožnost] 178

[(2) Jednotlivá bytnost a skutečnost. Činnost zbožného vědomí] 180

[(3) Sebevědomí přichází k rozumu. (Sebeumrtvování)] 183

(C)

(AA) ROZUM

V. JISTOTA A PRAVDA ROZUMU 189

1. [Idealismus] 190

2. [Kategorie] 192

3. [Poznání vykonávané prázdným (subjektivním) idealismem] 194

A. POZORUJÍCÍ ROZUM 196

a) Pozorování přírody 198

1. [Pozorování přírodnin] 198

[α) Popis] 198

[β) Vytýkání znaků] 199

[γ) Nacházení zákonů] 202

[(1) Pojem zákona a zkušenost o něm] 202

[(2) Experiment] 204

[(3) Materie] 206

2. [Pozorování organična] 207

[α) Obecné určení organična] 207

[(1) Organično a elementy] 207

[(2) Pojem účelu v pojetí rozumového instinktu] 209

[(3) Samostatná činnost organična, jeho vnitřek a vnějšek] 211

[β) Podoba organična] 213

[(1) Organické vlastnosti a systémy] 213

[(2) Momenty vnitřku ve svém vzájemném vztahu] 215

[(3) Vztah stránek vnitřku ke stránkám vnějšku] 219

[γ) Myšlenka organična] 221

[(1) Organická jednota] 221

[(2) Překonání zákona] 222

[(3) Organický celek; jeho svoboda a určenost] 225

3. [Pozorování přírody jako organického celku] 227

[α) Organizace neorganična: specifická váha, koheze, číslo] 227

[β) Organizace organické přírody: rod, druh, jednotlivost, individuum] 231

[γ) Život jako nahodilý rozum] 233

b) Pozorování sebevědomí v jeho čistotě a v jeho vztahu k vnější skutečnosti; logické a psychologické zákony 236

1. [Zákony myšlení] 237

2. [Psychologické zákony] 238

3. [Zákon individuality] 240

c) Pozorování vztahu sebevědomí k jeho bezprostřední skutečnosti; fyziognomika a frenologie 242

1. [Fyziognomický význam orgánů] 243

2. [Mnohoznačnost tohoto významu] 248

3. [Frenologie] 253

[α) Lebka pojatá jako vnější skutečnost ducha] 253

[β) Vztah tvaru lebky k individualitě] 257

[γ) Vloha a skutečnost] 264

[Zakončení] 267

B. USKUTEČNĚNÍ ROZUMNÉHO SEBEVĚDOMÍ SEBOU SAMÝM 273

1. [Bezprostřední směr pohybu sebevědomí, říše mravnosti] 273

2. [Obrácený pohyb obsažený v tomto směru, vznikání morality] 276

a) Slast a nutnost 280
1. [Slast] 281
2. [Nutnost] 282
3. [Rozpor v sebevědomí] 283
b) Zákon srdce a šílenství samolibosti 284
1. [Zákon srdce a zákon skutečnosti] 285
2. [Srdce se vkládá do skutečnosti] 286
3. [Vzpoura individuality čili šílenství samolibosti] 288
c) Ctnost a běh světa 291
1. [Vázanost sebevědomí na obecno] 291
2. [Běh světa jako skutečnost obecna v individualitě] 293
3. [Individualita jako realita obecna] 296
C. INDIVIDUALITA, JEŽ JE SI O SOBĚ A PRO SEBE REÁLNÁ 299
a) Duchovní zvířena a podvod – čili věc sama 300
1. [Pojem individuality jako reálné] 300
2. [Věc sama a individualita] 305
3. [Vzájemný podvod a duchovní substance] 309
b) Zákonodárný rozum 314
c) Rozum zkoušející zákony 319

(BB) DUCH

VI. DUCH 325
A. PRAVDIVÝ DUCH, MRAVNOST 328
a) Mravní svět, lidský zákon a božský zákon, muž a žena 329
1. [Lid a rodina. Zákon dne a právo stínů] 329
[α) Lidský zákon] 329
[β) Božský zákon] 330
[γ) Právo jednotlivce] 332

2. [Pohyb v obou zákonech] 334
[α) Vláda, válka, negativní moc] 334
[β) Mravní vztah muže a ženy jako bratra a sestry] 335
[γ) Vzájemný přechod obou stránek, božského a lidského zákona] 337
3. [Mravní svět jako nekonečnost čili totalita] 338
b) Mravní jednání, lidské a božské vědění, vina a osud 340
1. [Rozpor bytnosti a individuality] 340
2. [Protiklady mravního jednání] 343
3. [Rozklad mravní bytnosti] 346
c) Právní stav 351
1. [Platnost osoby] 351
2. [Nahodilost osoby] 352
3. [Abstraktní osoba, pán světa] 353
B. DUCH SOBĚ ODCIZENÝ - VZDĚLÁNÍ 355
a) Svět sobě odcizeného ducha 358
(I) Vzdělání a jeho říše skutečnosti 358
1. [Vzdělání jako odcizení přirozeného bytí] 359
[α) Dobro a špatnost, státní moc a bohatství] 360
[β) Soud sebevědomí, ušlechtilé a podlé vědomí] 363
[γ) Služba a rada] 367
2. [Řeč jako skutečnost odcizení čili vzdělání] 369
[α) Lichocení] 371
[β) Řeč rozervanosti] 375
[γ) Marnivost vzdělání] 378
(II) Víra a čisté pochopení 382
1. [Myšlenka víry] 382
2. [Předmět víry] 386
3. [Rozumovost čistého pochopení] 388

b) Osvícenství 389
(I) Boj osvícenství s pověrou 391
1. [Negativní vztah pochopení k víře] 391
[α) Rozšíření čistého pochopení] 391
[β) Pochopení v protikladu k víře] 395
[γ) Pochopení jako nepochopení sebe] 397
2. [Osvícenská nauka] 399
[α) Osvícenství převrací víru] 399
[β) Pozitivní teze osvícenství] 404
[γ) Užitečnost jako základní pojem osvícenství] 406
3. [Právo osvícenství] 409
[α) Svéhybnost myšlenky] 409
[β) Kritika pozic víry] 411
[γ) Vyprázdnění víry] 414
(II) Pravda osvícenství 415
1. [Čisté myšlení a čistá materie] 417
2. [Svět užitečnosti] 419
3. [Jistota sebe sama] 421
c) Absolutní svoboda a hrůzovláda 422
1. [Absolutní svoboda] 422
2. [Hrůzovláda] 425
3. [Procitání svobodné subjektivity] 428
C. DUCH MAJÍCÍ JISTOTU SEBE SAMA - MORALITA 431
a) Morální názor světa 432
1. [Postulovaná harmonie povinnosti a skutečnosti] 432
2. [Božský zákonodárce a nedokonalé morální sebevědomí] 437
3. [Morální svět jako představa] 439

b) Zastírání 442
1. [Rozpory morálního názoru světa] 443
2. [Rozplynutí morality v její protiklad] 446
3. [Pravda morálního sebevědomí] 448
c) Svědomí, krásná duše, zlo a odpuštění zla 452
1. [Svědomí jako svoboda, kterou má jáství v sobě samém] 453
[α) Svědomí jako skutečnost povinnosti] 454
[β) Uznání přesvědčení] 458
[γ) Absolutní svoboda přesvědčení] 459
2. [Obecnost svědomí] 464
[α) Neurčenost přesvědčení] 464
[β) Řeč přesvědčení] 466
[γ) Krásná duše] 468
3. [Zlo a odpuštění zlého] 471
[α) Konflikt svědomitosti s pokrytectvím] 472
[β) Morální soud] 474
[γ) Odpuštění a smíření] 478

(CC) NÁBOŽENSTVÍ

VII. NÁBOŽENSTVÍ 481
A. PŘÍRODNÍ NÁBOŽENSTVÍ 488
a) Světelná bytnost 489
b) Rostlina a zvíře 491
c) Tvůrce 492
B. UMĚLECKÉ NÁBOŽENSTVÍ 495
a) Abstraktní umělecké dílo 498
1. [Podoba boha] 498

2. [Hymnus] 501
3. [Kult] 503
b) Živoucí umělecké dílo 506
c) Duchovní umělecké dílo 511
1. [Epos] 511
[α) Jeho mravní svět] 511
[β) Lidé a bohové] 512
[γ) Bohové mezi sebou] 514
2. [Tragédie] 515
[α) Individuality chóru, hrdinů, božských mocí] 516
[β) Dvojznačnost ve vědomí individuality] 518
[γ) Zánik individuality] 520
3. [Komedie] 522
[α) Bytnost přírodního jsoucna] 523
[β) Nebytostnost abstraktní individuality božství] 524
[γ) Jednotlivé jáství mající jistotu sebe jako absolutní bytnosti] 525
C. ZJEVENÉ NÁBOŽENSTVÍ 525
1. [Předpoklady pro pojem zjeveného náboženství] 526
2. [Jednoduchý obsah absolutního náboženství: skutečnost, že Bůh se stal člověkem] 530
[α) Bezprostřední jsoucno božského sebevědomí] 531
[β) Dovršení pojmu nejvyšší bytnosti v identitě abstrakce a bezprostřednosti skrze jednotlivé jáství] 533
[γ) Spekulativní vědění jako představa obce v absolutním náboženství] 534
3. [Rozvoj pojmu absolutního náboženství] 538
[α) Duch v sobě samém, trojjedinost] 539

[β) Duch ve svém zvnějšnění, říše Syna] 541
[(1) Svět] 541
[(2) Zlo a dobro] 543
[(3) Spasení a smíření] 546
[γ) Duch ve svém vyplnění, říše ducha] 549

(DD) ABSOLUTNÍ VĚDĚNÍ

VIII. ABSOLUTNÍ VĚDĚNÍ 555
1. [Jednoduchý obsah jáství, které o sobě ví jako o bytí] 555
2. [Věda jako sebepochopení jáství] 562
3. [Pochopený duch ve svém návratu k bezprostřednosti mající jsoucno] 567

Použitá literatura 571

Příloha

Ohlášení *Fenomenologie* 583
Obsah prvního vydání 584

Ediční poznámka 587